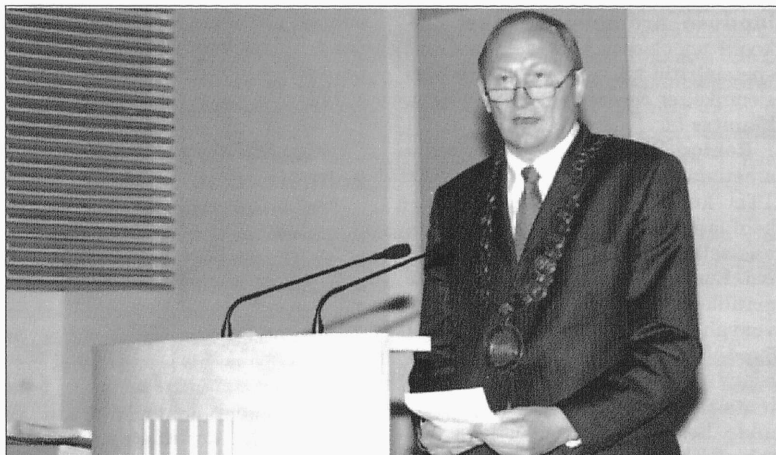

TTÜ 1918

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Vivat Rector Magnificus!

TTÜ uut rektorit tervitasid Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo...

ja haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Vabariigi Presidendi Arnold Rüütli kõne TTÜ rektori Peep Sürje inauguratsioonil 31. augustil 2005

Austatud rektorid, Tehnikaülikooli akadeemiline pere, külalised!

Nagu paljud olulised tähtpäevad, nii viib ka tänane Tallinna Tehnikaülikooli 14. rektori ametisse pühitsemine mõtte järjepidevuse tähtsusele.

Professor Peep Sürje on lõpetanud *cum laude* sellesama ülikooli, mida ta rektorina nüüd juhtima asub. Ja ehkki tol ajal kandis ülikool Tallinna Polütehnilise Instituudi nime, on see olnud ja jäänud kõrgema tehnika- ja insenerihariduse andjaks.

Järjekestvuse seisukohalt on oluline seegi, et senine ja uus rektor on töötanud aastaid koos ülikooli juhtimisega. Siinkohal tahan avaldada tunnustust professor Andres Keevalli-

kule, kes on andnud suure panuse Tallinna Tehnikaülikooli arengusse. Arvatavasti ühinevad minu siira tänuga kõik sünniviijad.

Tänase piduliku sündmuse juured ulatuvad tagasi meie riigi sünniaastasse 1918, kui siinmail avas ukse esimene eestikeelne insenerikool. Sellest sai praeguse Tallinna Tehnikaülikooli eelkäija. Ja ehk on järjepidevuse mõttes tähenduslik ka see tõsiasi, et toonase insenerikooli rajaja Karl Ipsberg oli ehitusinsener, nagu on seda ka vastne rektor Peep Sürje.

Ehitamine on nii üksikisiku, ülikooli kui ka riigi seisukohalt tähtis ja vastutusrikas tegevus. Seega on Tallinna Tehnikaülikooli juhtimine usaldatud headesse kätte. Kui lisada, et tehnikaharidust võib õigus-

tatult pidada arengu üheks tugisambaks, siis saab selgeks, kui suured lootused on ühiskond sidunud teie ülikooliga.

Inseneriõppe tase ja ulatus saab otsustava kaalu teadmispõhise Eesti jätkuprogrammi teostamisel. See tähendab, et rahvusvahelistele nõuetele vastavaid spetsialiste tuleb ette valmistada rohkem, paranema peab selleks vajaliku infrastruktuuri tase ja uuringute rahastamine. Möödapääsmatuks kujuneb ka tihe rahvusvaheline koostöö, mille ühe hea näitena võime tuua Tallinna ja Helsingi tehnikaülikoolide vahelist suhtlemist.

On vältimatut, et kiiresti uuenevate tehnoloogiate ajastul tugineb inseneride ja tehnikateadlaste ettevalmis-

tus valdkonna tippteadusele ja -tehnoloogiale ning toimub ka vastavas keskkonnas. Siin saab otsustava sõna öelda riik, tehes koolitustellimuse kaudu oma strateegilised valikud.

Oluline on samuti majandussektori, ennekõike teie kooli vilistlaste roll uue innovaatilise taseme saavutamisel. Arvestatava ekspordimahuga kõrgetehnoloogiliste ettevõtete kujunemine on Eesti majanduse jätkumise üks oluline tagatis.

Soovin, et siin majas valitseks ikka uuendusmeelsus ja teotähe, et ülikooli akadeemiline vaimus ja nooruslik katsetamisjulgus oleksid sõbralikus tasakaalus ning et head algatused leiaksid ka rakenduse. Palju jaksu uuele rektorile selle kõige soosimisel!

TTÜ Eesti majanduse arengumootoriks!

Uue kooliaasta eel 25. augustil kogunes taas aulatäis Tehnikaülikooli inimesi kuulama TTÜ nõukogu avatud istungil ülikooli juhtide sõnavõtte. Avakoosoleku juhataja sisse nõukogu juhataja prof Sulev Mäeltsemees, kes andis sõnajärje üle viimased viis aastat meie ülikooli juhtinud rektorile, viimaseid päevi kohusetäitja staatuses olnud Andres Keevallikule. Rektor Keevallik palus kõigepealt meenutada neid meie hulgast, kes aasta jooksul meie seast lahkunud. Neid oli 16, sealhulgas 5 professorit.

Rektor Keevalliku kokkuvõte oma ametiajast

A. Keevallik tõmbas joone alla oma rektorijale, tuues välja ülikooli arengukava 2000-2005 täitmise tulemused ning visandades eelseisvatel aastatel lahendada olevad ülesanded, mis jäävad juba uue rektori meeskonna hooleks.

Rektor Keevallik tõdes suuri edusamme õppetegevuse korraldamisel ja selle kvaliteedi tõstmisel, nimetades positiivsete arengutena kaugõppe taaskäivitamist, e-õppe üha laiemat levikut ning õppekavade akrediteerimist. Viimase viie aastaga on riiklik koolitustellimus TTÜ-le kasvanud 46%.

Üliõpilaste arv on kasvanud üle 10 tuhande, meil on juba ka sadakond välisstudengit. Lisaks kolledžitele on alustanud tegevust Säästva Tehnoloogia Instituut Tartus.

Nende positiivsete arengute kõrval tekitab ärevust suur väljalangevus, loodetud määral pole kasvanud ka välisüliõpilaste ja -õppejõudude arv.

Teadus- ja arendustegevus areneb kõige kiuste

Teadus- ja arendustegevuse plusspoolele saab kanda kahe Euroopa Liidu tippkeskuse, 3 riikliku tippkeskuse ja TTÜ siseste tippkeskuste loomise. Viie aastaga on meie teadlased pälvinud 11 korral riikliku teaduspreemia. TTÜ on edukalt konkureerinud osalemaks tehnoloogia arenduskeskuste programmis, ehkki A. Keevalliku meelet ei saa õigeks pidada nende tegutsemist iseseisvate äriühingutena, vaid keskused peaksid jääma tööle ülikooli juurde.

Kevadel avalikkuses palju tähelepanu pälvinud haridus- ja teadusministeeriumi diskrediteeriva suhtumise kohta meie ülikooli taotlustesse doktorikoolide asutamiseks mõniti rektor Keevallik, et nüüd on kired mõniti vaibunud ning TTÜ on saanud õiguse osaleda 3. taotlusvoorus ning üsna võimalik on kolme doktorikooli käivitamine. Rahvusvahelise evalvatsiooni osas on Tehnikaülikoolil Eestis peaaegu kõige paremad tulemused, igatahes täiesti võrreldaval tasemel Tartu Ülikooli vastavate resultaatidega.

Uhtaegu mõniti A. Keevallik, et magistri- ja doktoritööde kaitsmisel pole saavutatud arengukavas ettenähtud taset, mullu jõudis doktorikraadini vaid 28 ja magistrikraadini 280 TTÜ inimest.

Avakoosolekul austati ka ülikooli staažikaid töötajaid kuldmärgiga

Tehnikaülikooli majandus tõuseb jalgele

Tehnikaülikooli majandusareng on viimastel aastatel olnud rõõmsustavalt kiire ning eelarve kasvanud ainuüksi eelmisest aastast 25% võrra, küündides tänava üle 683 miljoni krooni. Märkimisväärne on olnud palga kasv, akadeemilistel aladel on töötasu kasv olnud riigi keskmisest märgatavalt kiirem.

Viie aastaga on valminud või renoveeritud mitu olulist kinnisvaraobjekti: katlamaja, majandusteaduskonna hoone Koplis, spordihoone, ühiselamud, Puidumaja, Tekstiilmaja, *Academichostel*, Energeetikamaja, Loodusteaduste Maja, Glehni loss, nurgakivi pandi Tehnopolis esimesele uuele hoonele. Lähiaastail peavad Mustamäe *campusesse* kerkimahooned majandus- ja humanitaarteaduskondadele ning Infotehnoloogia Kolledžile.

Oma ettekande lõpuks meenutas Andres Keevallik oma 2000. aastal tõstatatud loosungit: "Jõuliselt ja kindlalt uuele kvaliteedile ning väärikale positsioonile!" Ta leidis, et põhiliselt on areng toimunud õiges suunas, kuid see ei tähenda, nagu peaks alahindama olemasolevaid probleeme.

Ülesanded uuele juhtkonnale

Eesseisvaist ülesandest rõhutas A. Keevallik vajadust pidurdada üliõpilaste väljalangevust ja personali süvenevat vananemist, tõsta doktoritööde efektiivsust ning kaasata senisest oluliselt enam välisõppejõude. Ülikool peab jätkuvalt püüdma mõjutada Eesti haridus- ja teaduspoliitikat tehnika- ja tehnoloogiahariduse erilise väärtustamise suunas.

Professor Peep Sürje programmkõne

Tehnikaülikooli uus rektor professor Peep Sürje kiitis eelkõnelejat,

kellel oli tõesti, millest rääkida. Seejärel püstitas ta oma programmi keskse eesmärgi: **TTÜ Eesti majanduse arengumootoriks!** Ülikoolil on olemas kõik eeldused, nii spetsialistid kui valmisolek innovatsiooniks, et see eesmärk saavutada, kinnitas ta.

Rektor Sürje sõnul peab tema ametiaja lõpuks, aastaks 2010 olema TTÜ kui rahvuslik tehnoloogiaülikool rahvusvaheliselt institutsionaalselt akrediteeritud ning kuuluma Euroopa tunnustatud tehnoloogiaülikoolide hulka, pakkuma rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, teadus- ja innovatsiooniteenusi, olema oma akadeemilise potentsiaaliga ühiskonna teenistuses, mida Eesti riik ka selgelt väärtustab.

Tehnikaülikoolil on oma kuu sammast

Tehnikaülikooli edu aluseks on rektor Sürje sõnul kuu sammast:

1. hea haridus ja õpihulmised tudengid;
2. tugev teadustöö;
3. rahvusvaheline tunnustus;
4. sihipärased investeeringud;
5. riikliku teadus- ja hariduspoliitika kujundamine;
6. aktiivne taidlus- ja sporditegevus.

Nende kuue samba püstitamiseks peab eelkõige tagama kvaliteetse hariduse andmise; demograafilise situatsiooni halvenemise kiuste tagama stabiilse 10 tuhande suuruse üliõpilaskonna tulemusliku õppetöö, väheneva väljalangevuse, rahvusvahelistumise, õppeteenuste mitmekesistumise ja ülikooli geograafilise areala laienemise.

Kvaliteedi kindlustamine õppetegevuses eeldab TTÜ kvaliteedikäsiraamatu koostamist, kõigi õppekavade ja -suundade akrediteerimist ning ülikooli kui terviku institutsionaalset akrediteerimist, mille tulemuseks peab olema ettevõtjate ra-

hulolu meie lõpetajate tasemega. Selleks tuleb õppeprotsessi laiemalt kaasata vilistlasi ning tihendada suhteid avalikkusega, populariseerides tehnikat, tehnoloogiat ja loodusteadusi üldisemaltki koolinoorte hulgas.

Doktoritööde kaitsmine kolmekordistub

Teatudstõus tuleb Lissaboni strateegia vaimus keskenduda maailma ja Eesti jaoks olulistele teadus- ja arendustöö valdkondadele, pakku- des rahvusvahelisel tasemel lahendus- Viimaseid aastateks selles on doktoritööde mahu ja kvaliteedi tõstmine, et aastal 2010 kaitsstaks kolm korda rohkem doktoritööd kui tänava. Riiklik koolitustellimus peab selleks märgatavalt kasvama, käiku peavad minema kavandatud doktoritööde kaitsmisel ning doktoritöödeks peab raha kasutama tulemuspõhiselt. Rektor Sürje visandas kava, mille kohaselt aastal 2014 kaitsstaks TTÜs juba 95 doktoritööd mulluse 28 asemel.

Ülikooliharidus on muutunud tõeliselt rahvusvaheliseks, seetõttu on otstarbekas ülikooli rahvusvaheline institutsionaalne akrediteerimine läbi viia aastaks 2008; sellega selgitame ühtlasi välja enda koha globaalsel ülikoolimaastikul. Aastal 2010 peaks TTÜs õppima vähemalt 500 välisstudengit ja töötama 30 välisõppejõudu, prognoosis P. Sürje.

Õppejõududele motiveerivad palgad

Tänapäeva haridusmaailma konkurentsituatsioonis on võimatu saavutada tulemusi ilma motiveerivate palkadeta, seepärast näeb rektor Sürje ette professorite põhipalga tõusu aastaks 2010 neljakordse Eesti keskmise tasemeni ja vanemteadureil vastavalt kolmekordse tasemeni.

(Järgneb lk 3)

Kerkib Tehnopolis esimene uus hoone

1. juulil asetati Mustamäel TTÜ õppehoonete vahetus läheduses pidulikult nurgakivi kauaoodatud teaduskeskuse - Tallinna Tehnoloogiapargi ehk Tehnopolis info- ja biotehnoloogia majale.

Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise Sihtasutus loodi juba 2003. aasta märtsis riigi, Tallinna linna ja TTÜ esindajate kokkuleppel. TTÜga külgneval ligi 10 hektari suurusel maa-alal töötab tänaseks peale paljude TTÜ instituutide ja vastrajatud Tallinna Ettevõtlusinkubaatori tublisti üle saja firma, mis tegutsevad valdavalt peenelektroonika ja info-tehnoloogia ning bio- ja geenitehnoloogia valdkonnas.

Rajatava info- ja biotehnoloogia maja ehitab AS Eesti Ehitus ja hoone tellija on AS Tehnopolis Kinnisvara. Viimase juhi Neeme Nõmme sõnul on info- ja biotehnoloogia maja kavandatud renditav pind 6000 m² ja hoone ehitusmaksumuseks arvestatakse hetkel 80 miljonit krooni. Hoone varustatakse innovatiivse ARE Sensus -tehnoloogial põhineva integreeritud tehnosüsteemiga, mis võimaldab arvesse võtta hoonete energiatõhususele direktiivis esitatavaid säästunõudeid.

Nurgakivi panekul osalesid Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise SA nõukogu esimees, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi asekancler Taivo Kivistik, Tallinna abilinnapea Toivo Promm, TTÜ rektori kt Andres Keevallik ja AS Eesti Ehitus juhatuse esimees Jaano Vink.

Tehnoloogiapargi ühe osapoole - TTÜ - rektori kt Andres Keevalliku sõnul on Tallinna Tehnikaülikoolil ja

selle kõrval arendataval Tallinna Tehnoloogiapargil, mis kasvavad kokku üheks suureks Tallinna Tehnopoliks, nii Mustamäe linnaosa, Tallinna linna kui kogu Eesti teadmispõhise ja kõrgtehnoloogilise majanduse arengus äärmiselt tähtis roll.

"Ühes suures linnakus saavad kokku TTÜ oma teaduse ning sellel põhineva õppetöö ja arendustegevusega ning innovatiivsed firmad, mis teadus- ja arendustulemusi vahendavad ja tootmisse rakendavad. Kogu selle protsessi teadmised oleval kõrgtehnoloogilised teadmised, arendus- ja rakendustööd ning tootmine peavad saama kogu Eesti tulevase majandusarengu mootoriks," lisas Keevallik.

Kersti Vähi
TTÜ pressitoimetaja

TTÜ Eesti majanduse arengumootoriks!

(Algus lk 2)

Töötajate üldarv ülikoolis on viimastel aastatel vähenenud ning töö intensiivistunud ning muutunud tulemuslikumaks, sama tendents peab jätkuma ka tulevikus. Koos sellega peaks toimuma selge nihe personali keskmise vanuse alanemise suunas (praegu professorite keskmine vanus 56 ja akadeemilisel personalil keskmine vanus 49 aastat).

Tehnikaülikool koondada Mustamäele

Ülikooli arengu tagavad piisavad sihipärased investeeringud, mis võimaldavad aastaks 2010 koondada TTÜ valdavalt Mustamäe *campusesse* (uued hooned majandus- ja humanitaarteaduskondadele, soojustehnika instituudile jne.), renoveerida kõik olemasolevad õppehooned ning sisustada auditooriumid ja laborid nüüdisaegselt.

Ehitustegevus vajab lähiaastail vähemalt 325 miljonit, aga võib-olla ka 500 miljonit krooni, seadmepargi uuendamine aga miljard krooni. Raamatukogu saab selleks ajaks endale kaasaegse kodu, tudengid kolm uut ühiselamut ja üliõpilasklubi, valmivad kauaoodatud ujula ja tennisehall.

Eesti riik peab mõistma tegelike vajadusi

Loomulikult ei saa Tehnikaülikool üksinda nende suurte ülesannetega toime tulla, selleks peab ka Eesti riik viima koolitustellimuse ja teaduse rahastamise koostööga tegelike vajadustega. Teadusvahendeid tuleb jagada valdkondlike kvaliteedikriteeriumite alusel ja baasfinantseerimise osakaal peab kasvama. Tehnikateaduste süvenev alafinantseerimine tuleb peatada ja riikliku rahastamise osakaal praeguselt 18%lt tõusma kuni 24-28%ni. Peab toimuma läbimurre Tartu ja Tallinna vastasseisus loodus- ja sotsiaalteaduste rahastamises.

Tehnikaülikooli teaduspublikatsioonide arv läheneb 2010. aastaks 2000-le ja patenditaotluse arv 100-le. Loodusteaduste ja meditsiinitehnika koolkonnad konkureerivad edukalt Tartu omadega, luuakse koostöös Tallinna haiglatega Tehnomeedikum.

Võtmeküsimuseks arendustöös on TTÜ hoonekompleksi kõrvale Baltimaade suurima potentsiaaliga ja innovaatilisima T&A-piirkonna ehk Tehnopolis rajamine, mille esimese uue hoone nurgakivi pandi paika

tänavu kevadel. Tehnopolis tuumikinvestoriks on saamas võimekas põhjamaine suurfirma.

Rektori meeskond toetub suurtele kogemustele

Rektor Sürje fikseeris ka esmasel ülesandel nende suurte kavade teostamiseks, kõigepealt tugeva ja toimiva meeskonna komplekteerimise ülikooli juhtimiseks. Õppeprorektorina jätkab prof Jakob Kübarsepp, eelmine rektor Andres Keevallik asub arendusprorektori kohale ning teadusprorektorina alustab ka seni ülikooliga seotud, kuid põhikohaga Haridus- ja teadusministeeriumis töötanud prof Rein Vaikmäe.

Ülikooli majandust hakkavad juhtima finantsdirektor Ardo Kamratov ja haldusdirektor Henn Karits (töötanud varem pikka aega Eesti Piirivalveametis ainelise baasi rajamisel). Ees seisab juhtimisskeemi täpsustamine ning haldusalade jaotus, mille esialgseid piirjooni rektor Sürje esitles ka avakoosolekul.

Lähikuudel seisab ees TTÜ arengukava koostamine aastaks 2006-2010, ettevalmistuste alustamine rahvusvahelise institutsionaalse akrediteeringu saamiseks, doktori-

koolide käivitamine, aga ka üliõpilaste teadustegevuse hoogustamine, professorite klubile uue hinguse andmine ning ehitus- ja renoveerimisprojektide alustamine.

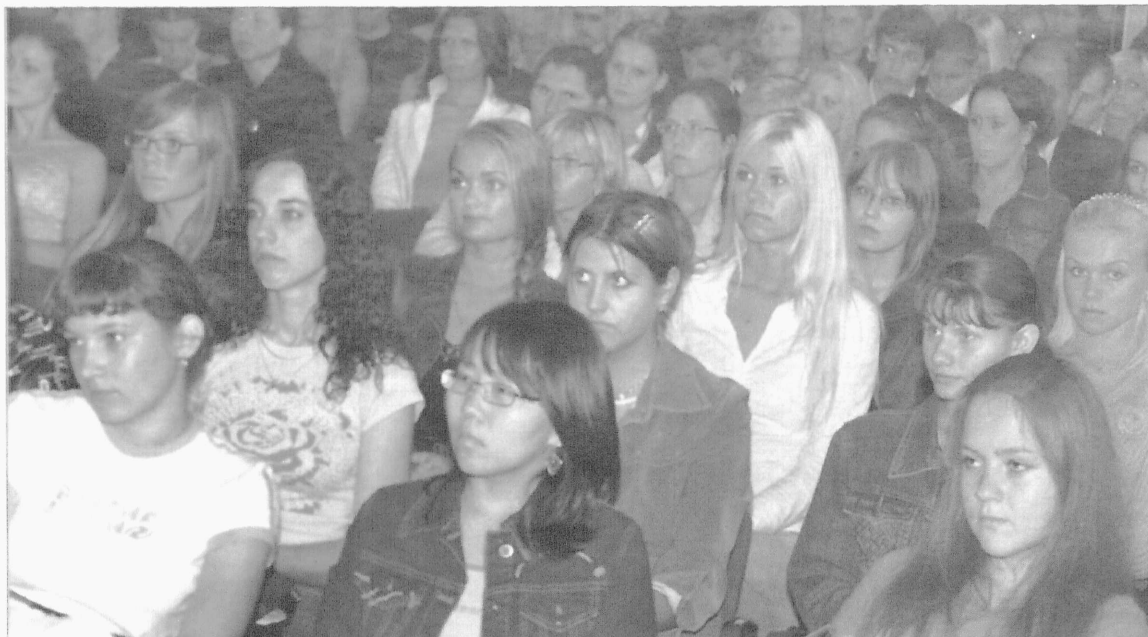
Taidlus ja sport õppetööle toeks

Uuele rektorile on südamelähedane ka taidlustegevus, mille lähiaja tegemistele ja tähtpäevadele pühendas ta eraldi lõigu oma sõnavõtust. Muuhulgas tuleb väärikalt esineda järgmisel suvel tudengite laulu- ja tantsupeo „Gaudeamus“ 50. aastapäeval Tartus.

Loomulikult andis P. Sürje oma toetuse ka ülikooli sporditegevuse arendamisele, on ta ju ise tuntud spordimees ja tegeleb ka praegu regulaarselt tervisespordiga.

Rektor Peep Sürje kinnitas oma esinemise lõpuks, et näeb TTÜs tugevat potentsiaali ning valmisolekut rahvusvaheliseks eduks ning tunnustuseks, eelkõige aga usub Tehnikaülikooli kui Eesti riigi majanduse arengumootorisse.

Refereeris
Mart Ummelas

Tehnikaülikooli avaaktused toimusid 26. augustil. Seoses mitmes Eesti ülikoolis läbimõtetult väljakuulutatud lävendipõhise vastuvõtuga oli Tehnikaülikoolil mõningaid probleeme, et tagada sisseastumisel mõistlikku konkurentsi mõningatel tehnikaerialadel. Avaaktusteks olid tudengid siiski põhiosas ülikooli vastu võetud ning nagu pildilt veenduda võib, on vähemasti keni ja südisid neidusid TTÜsse tänava tublisti lisanud.

Tehnikaülikool ja Akadeemia Nord lähenevad

Esimesel koolipäeval, 1. septembril kirjutasid Tallinna Tehnikaülikooli rektor Peep Sürje ja Akadeemia Nord rektor Ene Grauberg alla kahe ülikooli assotsieerumislepingule.

Leping arendab ja aitab korrastada Eesti kõrgharidusmaastikku ning säästlikumalt kasutada ülikoolide ressursse.

Tehnikaülikooli nõukogu saalis toimunud pidulik tseremoonial kõnelesid veel Nordi poolt kuratoriumi esimees Peeter Kreitzberg ja õigusteaduskonna dekaan Igor Gräzin ning Tehnikaülikoolist arendusprorektor Andres Keevallik ja nõukogu juhataja, humanitaarteaduskonna dekaan Sulev Mäeltsemees.

Esinejad rõhutasid, et koostöö eesmärgiks on harida mõlemas ülikoolis senisest mitmekülgsemad spetsia-

liste. Reaalala inimesed vajaksid avaramaid teadmisi sotsiaal- ja humanitaarvaldkonnas ning vastupidi.

Õppekavade ja akadeemiliste kraadide regulatsioonide ühtlustamine kuni nende ühitamiseni võimaldab üliõpilastel jätkata magistri- või doktoriõpinguid mõlemas ülikoolis; samuti kasutatakse teineteise õppejõude vastavalt erilepingutele kursuste lugemiseks.

Algatatakse ka ühiseid uurimiskeskusi ja projekte sotsiaal- ja humanitaarteaduste alal ning taotletakse koostööd sotsiaalteaduste doktori- ja magistri-õppekavade loomisel.

Leping näeb ette ülikoolide akadeemilise tegevuse osalise ühitamise, kuid edaspidigi tegustatakse iseseisvate juriidiliste isikutena.

Kohtla-Järve Polütehnikum ühines TTÜ Virumaa Kolledžiga

31. augustil kirjutasid haridus- ja teadusminister Mailis Repš ja viimast päeva TTÜ rektoriametit pidanud Andres Keevallik alla koostöölepingule, millega ühendatakse kaks õppeasutust – seni Haridus- ja Teadusministeeriumi halduses olnud Kohtla-Järve Polütehnikum ning TTÜ Virumaa Kolledž.

Virumaa Kolledži direktori Viktor Andrejevi sõnul tähendab see kolledžile nii üliõpilaste kui ka töötajate ar-

vu kolmekordistumist – senise 150 tudengi asemel õpib Virumaa Kolledžis nüüd tudengeid üle 450. Kahele seni õpetatavale erialale – automaatikasüsteemid (vene keeles) ja kütustehnoloogia – lisandub algavast õppeaastast veel kaks, tootmistehnika ja ettevõtlus ning informaatika.

Kohtla-Järvel asuv Virumaa Kolledž moodustati 2000. a, kuid hooned on tehnilist kõrgharidust antud juba alates 1969.aastast.

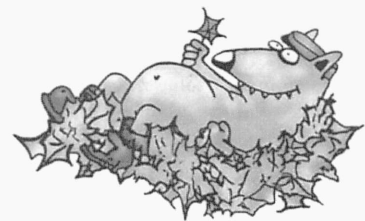
Festival "Tartu Sügispäevad" kutsub osalema

17.-23. oktoobrini vallutavad sügispäevad Tartu linna, et pakkuda terve nädala jooksul mõnusat vaimukustutust ning heal tasemel meelelahutus-, spordi- ja kultuuriprogrammi.

"Tudengifilm" ja "Tudengibänd" pakuvad kõikidele muusika- ja filmihuvilistele suurepärase võimaluse oma oskused ning fantaasia proovile panna. Salvesta paar lugu oma torele muusikakollektiivi esituses või vänta valmis üks tudenglik film ja saada üllitis koos kontaktandmetega hiljemalt 10. oktoobriks Tartu Üliõpilasmajja (Kalevi 24, Tartu).

19. oktoobril toimuva "Kunstide öö" raames ootame kõiki kauni sõnakunsti huvilisi Veski Villasse etluskonkursile. Osalemiseks valmista ette vabalt valitud proosapala ja luuletus, mida õdusa kaminatule paistel esitada ning registreeri end enne 14. oktoobrit sügispäevade koduleheküljel.

Tudengite vaimukus, teadmised ja oskused pannakse proovile kõrgkoolide vahelises võistlusemängus "Tudengi LAKS". Pange kokku 3-liikmeline võistkond ja saatke vabalt vali-

tud anekdoodi põhjal meisterdatud 3-minutilise video hiljemalt 10. oktoobriks Tartu Üliõpilasmajja.

Kõikide lapsemeelsete ja vallatute tudengitega sõidame 22. oktoobril Käärikule, kus leiab aset stiilipidu "Meeletu lapsepõlv". Registreeri end sügispäevade koduleheküljel ning tule koos parima seltskonnaga meelelapsepõlvemaale.

Üritustele registreerimine ja lisainformatsioon sügispäevade koduleheküljel www.studentdays.ee. Osale Tartu Sügispäevadel ja puhka enne pingelist sügissemestrit vaim välja!

Kristel Seiler
Tartu Sügispäevade korraldaja,
Ülikooli kultuuriklubi liige

Sakslased kinkisid Tehnikaülikoolile 2 miljoni eest õppetehnikat

TTÜ Puidumajas avati 29. augustil esimese näidistööga uued arvutijuhtimisega tööstusseadmed puidutöötlemiseks. Tehnikaülikooli puidutöötlemise õppetooli juhataja professor Tiit Kapsi sõnul on eesmärgiks käivitada õppekeskus Eesti mööblitööstuses järjest laiemat kasutust leidvate nn arvutipõhise juhtimisega tööpinkide juhtimise täiendkoolitamiseks.

Õppekeskuse seadmed kogumak-

sumusega 2 miljonit krooni on TTÜ-le sponsorabi korras andnud Saksa- maa puidutöötlemismasinate tootjate koondis "ProWood Stiftung", keda esindas avamisel kõrgetasemeline delegatsioon eesotsas koondise presidendi dr D. Siempelkampiga. Eestit esindasid TTÜ rektori kt Andres Keevallik, ASi Thulema nõukogu esimees August Kull, kes on ühtlasi ka Eesti Puutööliidu juhatuse esimees, ASi Standard juhatuse esimees, Eesti Tööandjate Keskliidu

volikogu esimees Enn Veskimägi jt.

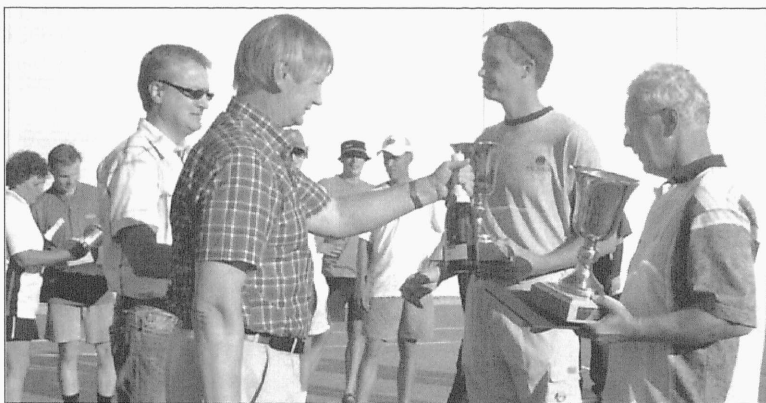
"Tegemist on tarkade ja töökaite masinatega, mis pädeva inimese antud käskude järgi loetud sekundite jooksul suudavad toormaterjalist maksimaalselt kvaliteetselt "välja võluda" näiteks büroomööbli keeruka detaili, keerdrepi astme või vooditsa. Taoliste masinate kasutuselevõtt lubab eeldada tuntavat arengut Eesti puidu- ja mööblitööstuses, kuid pidurdavaks "pudelikaelaks" on pädevate inimeste nappus,"

selgitas Tiit Kaps.

Õppekeskuse käivitamisega arendab Tehnikaülikool edasi oma pädevuskoolitaja rolli ja aitab leevendada spetsialistide põuda kodumaises tootmises. Väga oluliselt on õppekeskuse käivitamisele kaasa aidanud Eesti Puutööliit.

Esimene õppegrupp alustab veel septembrikuus.

Kersti Vähi
TTÜ pressitoimetaja

Tallinna Tehnikaülikooli vilistlaste turniir tennis

Eesti Vabariigi taasiseseisvuspäeval, 20 augustil, kogunesid Tallinna Tehnikaülikooli vilistlased-tennisistid oma traditsioonilisele Vilistlaskogu Tenniseturniirile. Nii nagu eelmisel aastal, oli ka seekord võistluspaigaks Rocca al Mare Tennisekeskus.

Turniiri avas ametist lahkuv rektor Andres Keevallik. Ta meenutas oma üliõpilaspõlve aegu, mil ta mitmekülgse sportlasena kergejõustikus ja korvpallis ka tennisivõistlustel saavutas võite akadeemikute üle.

Tenniseturniirile saabus 24 vilistlast, kellest moodustati 12 paari ja kes asusid võistleva väärtuslike karikate pärast.

Kolmest alagrupist pääses edasi finaalturniirile kaheksa tugevamat paari, kellest selgusid turniiri võitja ja III koht. Finaalmängu alustasid hästi Malle Aarik ja Kalmer Piiskop, asudes juhtima 2:1, kuid siis võtsid Heino Raivet ja Andres Pagarand end kokku ning mängisid veatult mängu lõpuni võiduga 6:2

Finaalmängu vaheajal andsid

Eesti noored tennisistid Jürgen Zopp ja Mikk Irdoja näidismatši, mida vilistlastest-tennisistid suure huvi ja tähelepanuga jälgisid.

Vilistlaskogu esimees Gunnar Okk ja ametisse astuv rektor Peep Sürje autustasid tenniseturniiri võitjaid diplomite ja karikatega ning igale turniirist osavõtjale jäi mälestuseks Tallinna Tehnikaülikooli logoga meene.

Tenniseturniiri õnnestumisele aitasid kaasa sportlikult nooruslik turniirivõitja Heino Raivet ja aktiivne Vilistlaskogu esimees Gunnar Okk.

Turniirist osavõtjate tänusõnad, mida öeldi tenniseturniiri lõppedes, on kinnituseks, et Vilistlaskogu VIII Tenniseturniir õnnestus.

Turniiri võitjaks tuli paar Heino Raivet - Andres Pagarand, II koht paarile Malle Aarik - Kalmer Piiskop ja III koht paarile Kersti Kraas - Pavo Zopp.

Võistluse peakohtunik
Valdur Topaasia

TALLINNA
TEHNKAÜLIKOOLI
ARENGUFOND

Sihtasutus Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond kuulutab välja 2005 aasta stipendiumide konkursi.

Eesmärgiks on aidata kaasa üliõpilaste õppimismotivatsioonile ja akadeemilise personali järelkasvule Tallinna Tehnikaülikoolis

Välja antakse:

- Akadeemik Boris Tamme nimeline stipendium (100 000 krooni)
- Professor Heinrich Lauu nimeline stipendium (100 000 krooni)

Bakalaureuseõppe stipendiumid
Toomas Lumani stipendium
AS Allando Trailways stipendium
AS Eesti Ehitus stipendium
AS Eesti Põlevkivi stipendium
AS EMT stipendium
AS Ensto Eesti stipendium
AS Ericsson Eesti stipendium
AS Hansapank stipendium
AS Saku Õlletehas stipendium
AS Viru Keemia Grupp stipendium

Magistriõppe stipendiumid
Toomas Lumani stipendium
AS EE Grupp stipendium
AS Eesti Energia stipendium
AS Eesti Põlevkivi stipendium

AS Eesti Raudtee stipendium
AS Ericsson Eesti stipendium
AS Harju Elekter stipendium
AS Merko Ehitus stipendium
AS Saajos Inexa stipendium
AS Silberauto stipendium
AS Tallinna Sadam stipendium
AS Teede REV-2 stipendium

Doktoriõppe stipendiumid
Olaf Hermani stipendium
AS Eesti Energia stipendium
AS Eesti Raudtee stipendium
AS ES Sadolin stipendium
AS Narva Elektri jaamad stipendium
AS Tallinna Sadam stipendium
AS Tallinna Vesi stipendium

Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2005

Stipendiumitaotlusi võetakse vastu tööpäevadel kella 8.30- 16.30. VII korpuse, energeetikamaja, ruumis 608.

Lisainfo: www.ttu.ee/arengufond
E-post: arengufond@ttu.ee
Telefon 620 3498

Olaf Hermani stipendium

Tallinna Tehnikaülikooli vilistlane Olaf Herman asutas TTÜ Arengufondis doktoriõppe stipendiumi.

Tallinna Tehnikaülikooli nõukogu istungil 21. juunil 2005 kirjutati pidulikult alla koostöölepingule, millega TTÜ vilistlane Olaf Herman, asutab Sihtasutuses Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond doktoriõppe stipendiumi à 40 000 krooni.

Stipendium on ette nähtud ühele Tallinna Tehnikaülikooli edukale doktoriõppe üliõpilasele, kes õpib ehitus- ja keskkonnatehnika erialal ning keda juhendab ehitustehnoloogia, ehitusmaterjalide või ehituskonstruktsioonide õppejõud ja/või

noorele õppejõule/teadlasele, kes töötab ehitustehnoloogia, ehitusmaterjalide või ehituskonstruktsioonide õppetoolides, või ehitusmaterjalide või ehituskonstruktsioonide teadus- ja katselaboratooriumides.

Koostööleping on sõlmitud kümneks aastaks.

Olaf Herman on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TPI) ehitusteaduskonna ehituskonstruktsioonide ja detailide tootmise erialal 1978 aastal.

Kerly Orulaid
TTÜ Arengufond

Mälestati kuulsat rektorit Boris Tamme

22. juunil tähistati mälestuskonverentsiga väljapaistva teadus- ja hariduselu organisaaatori Boris Tamme (1930 - 2002) 75. sünniaastapäeva. Konverentsile "Boris Tamm haridus- ja teadusjuhina" TTÜ Energeetikamajas kogunesid Boris Tamme sõbrad ja endised kolleegid.

Avasõnad lausus TTÜ rektori kt Andres Keevallik, sõnavõttudega esinesid teiste seas Eesti TA akadeemik Rein Küttner, Küberneetika Instituudi direktor Jaan Penjam, emeritprofessor Valdek Mikkal ja ka Boris Tamme vana sõber ja võitluskaaslane Vaino Väljas.

Mälestuskonverentsi raames esitleti ka Olavi Pihlamäe koostatud mälestusraamatut Boris Tamme, TTÜ peahoone fuajees oli avatud näitus akadeemiku isikuarhiivist.

Akadeemik, rektor ja professor Boris Tamm oli mitte ainult tuntud küberneetik, vaid suurepärase teadusorganisaator ning ka Eesti teadus- ja majanduspoliitika üks tugevaimaid mõjutajaid.

Aastatel 1976-1991 Tallinna Tehnikaülikooli (tollase TPI) rektorina töötanud teadlast võib pidada ephiloovaks kogu Eesti tehnikateaduse arengus.

TTÜ juhtimisalaste magistr tööde konkursi võitja

Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond koos juhtimisajakirjaga Director valis juba teist korda parima ärikorralduse alase magistr tööde võitja.

Võitja kuulutati välja teaduskonna lõpuaktusel 21. juunil TTÜ peamajas.

Parimaks tunnustati Tiina Reede, kes kirjutas oma magistr töö teemal "Ettevõtte sotsiaalse vastutuse olemus teoorias ja praktikas (AS-i Hansapank näitel)."

Magistrandi juhendas tootmis- ja teeninduskorralduse õppetooli dotsent Mari Meel.

Võidutöö valiti välja tänavu kevadel MBA (*master on business administration*) kraadi taotlejate

kaitstud tööde seast. Valiku tegemisel lähtuti teema aktuaalsusest, hetkeolukorra analüüsist ning pakutavatest lahenditest.

Ärikorralduse magistr kraadi omandamine on majandusteaduskonnas alates 1999. aastast ning lõpetajate hulk on läbi aastate kasvanud. Tänavune juuni tõi juurde ligi poolsada uut MBA-kraadi omanikku. Vaatamata sellele, et enamik lõpetanuid töötab samal ajal ka kesk- või tippjuhi ametis, läbis 40% õppekava ettenähtud ajaga ehk kahe aastaga.

Merlin Müür
TTÜ majandusteaduskond

In memoriam

Professor Olev Liik

25. veebruar 1957 - 12. august 2005

12. augustil tabas Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Energeetikaüldsi kurb sõnum. Pärast lühiajalist rasket haigust lahkus oma parimas loomeeas jäädavalt TTÜ Energeetikateaduskonna dekaan, Eesti volitatud insener professor Olev Liik. Ootamatu surm katkestas pingelise ja tegurohke elutee.

Olev Liik sündis Tallinnas, 1975 lõpetas ta kuldmedaliga tolleage 36. keskkooli. Tema edasised õpingud olid juba pidevalt seotud elektroenergeetikaga. 1980. aastal lõpetas ta Tallinna Polütehnilise instituudi elektrisüsteemide erialal ja muidugi *cum laude*, sest Olev ei tunnistanud poolikuid lahendusi. Edasine haridustee jätkus TTÜ aspirantuuris, mis lõppes väitekirja eduka kaitsmisega Venemaal Uurali Polütehnilises Instituudis.

Pärast ülikooli lõpetamist oli kogu Olev Liigi elu ja töö seotud Tallinna Tehnikaülikooliga, kus

temast sai särav õppejõud, väljapaistev teadlane ja edukas organisaaator, olles viimased aastad kõrgepingetehnika õppetooli juhataja ja Energeetikateaduskonna dekaan.

Professor Liigi loengud olid huvitavad, üliõpilaste poolt oodatud ja alati rahvarohked. Meisterlikult andis ta edasi oma laialdasi kogemusi Energeetika planeerimise ja arengumudelite ning energiapolitika alal.

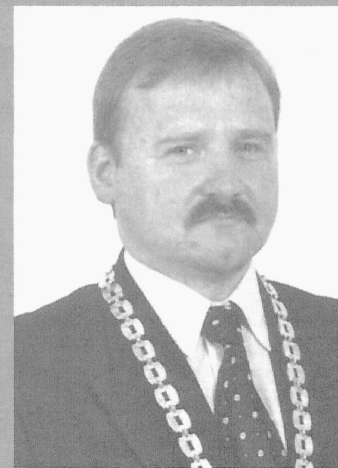
Suur oli Olev Liigi panus teadustöösse. Tema uurimistööde põhisuundadeks olid energiasüsteemide küberneetika, Energeetika arengu pikaajaline planeerimine, Energeetika, majanduse ja keskkonna seosed, taastuvenergia integreerimine energiasüsteemiga, energiapolitika. Kõikidel nendel aladel saavutas ta märkimisväärseid tulemusi. Olev Liik oli ka üks pioneere, kes viis Eesti Energeetikateaduse maailma areenile, olles ligi kahekümne rahvusvahelise projekti juht või täitja. Ta oli Eesti esindaja Euroopa Komisjoni Energeetika majandusanalüüsi ekspert-

grupis ja Euroopa Liidu Teadusuuringute 5. Raamprogrammi Energeetika programmikomitees ning Rahvusvahelise Energeetikaökonoomika Assotsiatsiooni (IAEE) liige.

Suur oli professor Liigi panus ka Eesti Energeetika arengusse, ta juhtis kümneid sellealaseid töid, oli Eesti Energia AS nõukogu kauaaegne liige, Tallinna linna Energeetikakomisjoni liige, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi Eesti elektrimajanduse arengukava 2005-2015 töörühma liige jpm.

Sealjuures ei unustanud Olev Liik ka meie insenerkonda, ta oli Eesti Elektroenergeetika Seltsi juhatuse liige alates selle loomisest 1992 ja viimased kuus aastat Seltsi esimees.

Oma ebatavaliselt suure töövoime ja kohutavalt suure töökoormuse juures jäi ta alati heaks huumoriküllaseks sõbraks, tähelepanelikuks ja osavõtlikuks kuulajaks, juhendajaks ja abistajaks ning heaks abikaasaks ja isaks.

Olev Liik jääb alaliseks Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Energeetika ajalukku ning oma kolleegide ja õpilaste südamesse.

Tallinna Tehnikaülikool
TTÜ Energeetikateaduskond

Olev Liik saadeti viimasele teekonnale kolmapäeval, 17. augustil TTÜ Energeetikamaja aatriumist, muldasängitamine leidis aset Pärnamäe kalmistul.

Kirjuta essee ja võida stipendium!

Inglismaal elav ajakirjanik Tiina Tamman asutas äsja Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde allfondi ärksa mõtlemise toetuseks, et ergutada üliõpilaste loomulikku annet iseseisvaks mõtletegevuseks, nende tahtmist seda annet kasutada ja arendada, nii nagu mõni teine inimene toetab muusika- või spordiannet.

Konkursist osavõtuks on vaja toimetada 15. oktoobriks fondi ERKFi kontorisse (Tallinn 10150, Weizenbergi 20a-13) eestikeelne essee paberil väljatrükituna (arvutipikkusega kuni 3 lk 1,5 reavahega, kasutades Times New Roman pt 12) koos fondi koduleheküljel leiduva

ankeediga (www.erkf.ee – info konkursi kohta on nimeliste allfondide all tähestiku lõpus).

Iga osaleja võib valida sobiva teema ettenähtute seast. Parimate tööde autoritele määratakse ühekordsed stipendiumid, mis antakse kätte aasta lõpul.

Teemad 2005. a:

- Mida tähendab eestlasele (valida alljärgnevaist üks või kaks): au, lugupidamine, õiglus, kaastunne?
- Kas eestlane oskab eristada müüti reaalsusest?
- Mis riivab eestlase õiglustunnet?
- Miks on tuhanded inimesed Eestis astunud erakondadesse?
- Mis on Eesti eesmärk?

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI VILISTLASKOGU

Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu kuulutab välja konkursi 2005 aasta stipendiumidele

kahele Peeter Riida nimelisele stipendiumile

stipendiumi rahastab AS KPMG Estonia

Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2005

Stipendiumitaotlusi võetakse vastu tööpäevadel kella 8.30- 16.30.

VII korpuse, energeetikamaja, ruumis 608.

Lisainfo: www.vilistlaskogu.ttu.ee

E-post: vilistlaskogu@ttu.ee, telefon 620 3498

1918 TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Tallinna Tehnikaülikool omab ligi neljakümne Eesti kõrgkooli seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenuseid.

Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi akadeemiliste ametikohtadele:

ENERGEETIKATEADUSKOND

Elektrijaamade ja jõuelektroonika instituut

• vanemteadur 1,0 01.10.2005-31.08.2010

MATEMAATIKA-LOOUSTEADUSKOND

Geenitehnoloogia instituut

Molekulaarbioloogia õppetool

• dotsent 1,0 01.10.2005-31.08.2010

Konkursil osalemiseks esitada personaliosakonda alljärgnevad dokumendid:

- avaldus rektori nimele;
- curriculum vitae (vormi leiata <http://www.ttu.ee> töö ja praktika alt);
- teaduskraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

TTÜ õppejõud ja teadustöötajad lisavad aruande eelneva töö- või valimisperioodi tegevuse kohta.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 25. september 2005.a.

Täpsem teave konkursi kohta TTÜ personaliosakonnast aadressil:

Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105

Telefon: 620 2056, e-mail: cv@ttu.ee

<http://www.ttu.ee>

TUDENGITE TEADUSTÖÖDE KONKURSS

TTÜ üliõpilasesindus ja teadus- ja arendusosakond kuulutavad välja 2005. aasta TTÜ üliõpilaste teadustööde konkursi.

Töö ja vastavad dokumendid tuleb kuni 16. septembrini esitada kantseleisse (ruumi III-104).

Auhinnad jagatakse välja sügisel toimival konkursijärgsel konverentsil 19. oktoobril, kus kantakse ette ka põnevamad tööd.

Täpsem info: Alar Assuküll, alar.assukyll@tipikas.ee
www.tipikas.ee/konkurss

Eesti Teaduste Akadeemia kuulutab Bernhard Schmidt'i nim preemia

Eesti Teaduste Akadeemia juhatus kuulutas välja järjekordse võistluse Bernhard Schmidt'i nimelisele preemiale, mis antakse noorele (vanusega kuni 35 aastat) teadlasele või insenerile või ka ühise tööga seotud rühmale viimase kahe aasta jooksul tehtud teadus- ja arendustöö raketiduste eest Eesti majanduses.

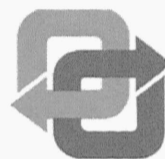
Preemia suurus on 20 000 krooni. Preemiataotlusi võivad esitada Eesti TA akadeemikud, ülikoolide ja nende teaduskondade ning teadusasutuste nõukogud, teadusseltsid ja Eesti Inseneride Liidu juhatused.

Ettepanekuid oodatakse Eesti Teaduste Akadeemia juhatuses (Kohtu 6, 10130 Tallinn) kuni 10. oktoobrini 2005.

Bernhard Schmidt'i kui silmapaistvat optikut ja astronoomi tuntakse üle maailma. Sündis ta 1879. a Naissaarel, töötas Tallinnas. Juba 20. sajandi algul alustas ta Tallinnas taevavaatlusi ja saatis oma tähele-

panekuid rahvusvahelistele astronoomiaalastele ajakirjadele. Hiljem õppis ja töötas ta Saksamaal. Astronoomiliste vaatluste tehnikas oli murrangulise tähtsusega 1930. a B. Schmidt'i leiutatud nn koomavaba teleskoop ehk Schmidt'i kaamera. Tema nime kannab ka üks väikeplaneet. Schmidt'i teleskoopide võidukäik jätkus ka pärast tema surma 1935. a. Kaua aega oli nendest suurimaks 1948. a USAs Mount Palomari observatooriumis monteeritud nn *Big Schmidt* läbimõõduga 120 cm. Veelgi suurem Schmidt'i teleskoop on nüüdseks ehitatud Hiinas.

Tallinna Tehnikaülikooli Küberneetika Instituut

kuulutab välja konkursi

juhtimissüsteemide osakonna juhtivateaduri ametikoha täitmiseks juhtimisteooria erialal

Konkursil osaleda soovijal tuleb esitada järgmised dokumendid:

- avaldus TTÜ Küberneetika Instituudi direktori nimele;
- Curriculum vitae;
- kõrgharidust või akadeemilist kraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- TTÜ õppejõud ja teadustöötajad esitavad aruande eelneva tööperioodi kohta;
- Konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 26. 09. 2005. a.

Dokumendid esitada TTÜ Küberneetika Instituudi direktori nimele aadressil

Akadeemia tee 21, 12618 Tallinn

Täpsem teave instituudi teadussekretäri: telefon 6204154, e-post Mati.Kutser@cs.ioc.ee

Toimetus & teostus

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214), faks 620 3591

Peatoimetaja
Fotod
Küljendus
Trükk

Mart Ummelas
Viivi Ahonen
OÜ Punkt ja Täpp
Auratrükk

e-mail:ajaleht@ttu.ee
www.ttu.ee/ajaleht/

Primum agere

Eelkõige tegutseda

Mente et Manu nr 14
ilmub 21. septembril,
kaastööd palume esitada
15. septembriks.

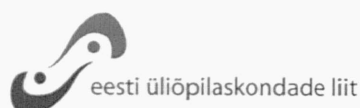
**Astu ISIC-
likku ellu!**

Koos esmakordse õppelaenu ja tudengipaketiga saad maailma parima tudengimärkmiku ja hulgaliselt kingitusi!

- tasuta ISIC rahvusvaheline üliõpilaspilet-pangakaart koos tuhandete soodustustega
- tudengihinnaga Fazeri pitsad Selverites
- üks tasuta sõit Edelaraudteelt
- parima hinnaga piletid PÕFFile
- Sportlandi 100kroonine kinkekaart ja tasuta kliendikaart
- tasuta pääsmed Club Hollywoodi ning Club Tallinnasse
- K-Arvutisalongist väga hea hinnaga sülearvuti, arvutikott, digikaamera ja diktofon
- tasuta Arctic Sport Club ja Fittest Klubi pääsmed
- erakorralise hinna ja tasuta SMSidega Diil 99 pakett

Täpsem info aadressil www.seb.ee/student

VISA

SEB
EESTI ÜHISPANK